

Herwaardering voor wat dichtbij is!

Aanpak coronacrisis: Jorinde Klungers

Vlak voor de coronacrisis losbarstte, werden de gemeente Zutphen en Perspectief Zutphen het eens over een transformatie in het sociaal domein in combinatie met een forse bezuiniging. De gemeente Zutphen wil bouwen aan een inclusieve samenleving, waarbij ze ernaar streeft dat de inwoners in staat zijn om voor zichzelf te zorgen: van “zorgen voor” naar “zorgen dat”. ‘De gemeente vraagt ons om een transformatie: meer collectieve ondersteuning, aansluitend op ideeën, initiatieven en talenten van inwoners,’ vertelt directeur-bestuurder Jorinde Klungers van Perspectief Zutphen. ‘Die uitdaging gaan we graag aan. Daarnaast blijven we inwoners ondersteunen bij hun vragen en problemen. In deze coronatijd konden we meteen met deze nieuwe aanpak aan de slag.’

We zitten nog midden in de coronacrisis en verwachten als gevolg daarvan een economische crisis met onder meer gemeentelijke bezuinigingen. De gemeente Zutphen is er al vroeg bij!

‘De gemeente Zutphen zit al langer in financieel zwaar weer en bezuinigt fors over de hele linie van het sociaal domein. Dit speelde al ruim voor de coronacrisis. In de nieuwe strategische visie voor het sociaal domein, getiteld “Een sterke inclusieve samenleving”, zie je dat de gemeente stevige keuzes maakt: veel meer samen met inwoners kijken hoe zij zelf en met elkaar problemen kunnen oplossen. Voor Perspectief betekent dit dat we fors moeten bezuinigen. Maar liefst een derde van ons totale budget valt weg.’

Dwingt zo’n forse bezuiniging jullie tot fundamentele keuzes?

‘Door deze bezuiniging is de transformatie een extra grote opgave met veel impact. Perspectief moet daarom inderdaad keuzes maken. Voor een aantal medewerkers betekent dit helaas dat zij hun baan bij Perspectief niet behouden. Waar we voorheen werkten vanuit vijf sociale wijkteams, de Vrijwilligerscentrale en Buurtservice, werken we vanaf 1 juli met drie sociale wijkteams. Onze Vrijwilligerscentrale stopt: vrijwilligers en mantelzorgers kunnen terecht bij onze sociale wijkteams. Buurtservice is een klussendienst voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. De werkwijze van Buurtservice gaan we meer inbedden in de samenleving, ook vanuit de sociale wijkteams. Zo bieden we vanuit onze drie sociale wijkteams onze dienstverlening integraal aan, waarmee we effectiever wijkgericht de sociale basis gaan versterken. Vergeleken met andere gemeenten heeft Zutphen heel veel actieve inwoners. De vrijwillige inzet hier is groot. Daar gaan we nog meer op aansluiten en we faciliteren die inzet waar nodig.’

Is die vrijwillige inzet ook groot in de huidige coronacrisis?

‘Ja. Zodra de coronacrisis uitbrak, zagen we een grote bereidheid van inwoners om anderen te helpen. Het aanbod is veel groter dan de vraag. Wij hebben dat aanbod zichtbaar gemaakt op onze site. Onze rol is niet om zelf coronahulp te organiseren, maar vragen te verbinden aan initiatieven van inwoners. Ook mooi was dat we wat konden betekenen voor de huisartsen. Zij wilden een

aparte locatie voor mogelijke coronapatiënten. Omdat onze wijkcentra tijdelijk dicht waren, hebben wij daarvoor een van onze wijkcentra beschikbaar gesteld. Binnenkort vertrekken de huisartsen weer en kan ons wijkcentrum weer open.'

Kwamen inwoners tijdens de coronacrisis met nieuwe problemen of vragen bij jullie medewerkers?

'Het bleven vragen die te maken hebben met thema's als de behoefte aan contact, met een daginvulling, vragen over financiële ondersteuning, spanningen thuis. Wel zie je dat hoe langer de coronatijd duurt, hoe meer last mensen van die problemen krijgen. En het vraagt veel vindingrijkheid van medewerkers hoe je hulp biedt en verbindingen kan leggen, op afstand via telefoon of digitale communicatie. En waar nodig ook fysiek. Dat hebben ze geweldig gedaan! Wat mij raakt, is de behoefte aan een knuffel, aan echt menselijk contact. Evenals een herwaardering voor wat dichtbij is. De burens, de straat, de buurt. Dat merk ik zelf ook. Ik heb nu vaker een praatje met burens dan voorheen.'

Koffieochtend in het park op 1,5 meter afstand (juni 2020): sociaal wijkteam Centrum/De Hoven/Noordveen samen met vrijwilligers en buurtbewoners. Ook de wijkagent kwam even langs.

Valt daar een les uit te trekken voor het sociaal werk?

'Ja. In onze nieuwe opdracht past het om veel meer aan te sluiten bij behoeften van mensen in de buurten en hen waar nodig te ondersteunen bij hun ideeën, initiatieven en talenten. Er wordt vaak aan het schaalniveau van wijken of gemeentebreed gedacht, maar dat is meestal veel te groot. Juist nu zie je de behoefte aan dichtbij huis verbonden en van betekenis zijn. Je kunt beter heel klein beginnen met een straat, een buurt of groep inwoners. Samen met inwoners kijken wat daar nodig is en wat ze zelf kunnen doen en waar ze ondersteuning nodig hebben. Het is maatwerk.'

Is de relatie met de gemeente verbeterd dankzij jullie inzet in tijden van corona?

‘Zeker. Een mooi voorbeeld is dat toen de coronacrisis uitbrak, de gemeente Perspectief heeft gevraagd om deel te nemen aan het gemeentelijk Corona-crisisteam voor het sociaal domein. Ik zie dat als blijk van waardering voor onze rol en expertise. Wat wij “als ogen en oren” in de wijk zagen, nam ik als signalen en adviezen mee. Zo versterkten we elkaar.’

Wat heeft jou het meest geraakt in deze coronacrisis?

‘Wat mij persoonlijk het meest raakte, was het overlijden en de begrafenis van mijn oudtante. Afscheid nemen en begraven is nu met een beperkt aantal mensen erbij, die allemaal afstand van elkaar moeten houden. Ik vond het heftig om mee te maken wat dat met mij en andere mensen in mijn omgeving deed. Je wilt elkaar een knuffel geven, maar je moet afstand houden. Hoe geef je dan vorm aan verbondenheid van mensen onderling? Hoe organiseer je dan toch een mooi, persoonlijk afscheid? Het is goed om te zien dat dat toch lukt.

‘En het is ook mooi om te zien dat mensen die thuis moeten werken en afstand moeten houden er tegelijkertijd ook in slagen om op andere manieren vorm te geven aan wat belangrijk is in het leven. Voor mij is dat van betekenis zijn door mensen te laten voelen dat ze ertoe doen. En om me diepgaand te verbinden met mensen die belangrijk voor me zijn.’

Welke kansen en bedreigingen zie jij de komende maanden voor Perspectief?

‘Door de coronatijd zien we nu nog meer de kracht van inwoners in de wijken. Ik zie dat als een hele mooie kans: om duurzame verbindingen tussen mensen te versterken vanuit de energie en actie van nu. Onze unieke waarde als sociaal werk organisatie zit juist daarin. In het wijkgericht versterken van verbindingen en betrokkenheid bij elkaar, aansluitend op talenten, ideeën en initiatieven van inwoners, organisaties en ondernemers. Juist nu is dat nodig.

‘Als bedreiging zie ik de toenemende polarisatie en tweedeling in de samenleving. Laten we blijven luisteren naar elkaar en ons verdiepen in anderen. Juist door elkaar te verstaan en de krachten te bundelen, kunnen we goed samenleven en er voor elkaar zijn. Vanuit Perspectief kunnen we hier een verbindende rol in nemen.’

25 juni 2020

Kees Neefjes, Verdiwel